

Smiltenes novada pašvaldībā, tāpat kā citās jaunizveidotajās vietvarās, turpinās reorganizācija, domes struktūru veidošana, sastrādāšanās vienā kolektīvā. Līdztekus tam arī nākamā gada budžeta veidošana.

“Pašvaldības struktūra bija uzzīmēta, jau veidojot novadu. Tas, ka uzzīmēto iedzīvīnāt nebūs viegli, arī bija skaidrs. Vēl aizvien daudz kas ir tapšanas stadijā,” stāsta novada pašvaldības izpilddirektora vietniece teritorijas pārvaldības un sadarbības jautājumos Evija Zurģe.

Pagastos savi pārvaldnieki

Novadā katram pagastam ir pārvalde un vadītājs. E.Zurģe atzīst, ka būtu diezgan sarežģīti, ja bijušo Raunas un Apes novadu pagastiem būtu viena pārvalde, bet Smiltenes novadā arī līdz reformai pagastos bija pārvaldes. Kur pārvaldnieka nebija, tas ir kas jauns, citos pagastos līdz šim pārvaldniekiem bija lietvežu funkcija, ne saimnieka kā tagad.

Raunas pagasta pārvaldes vadītāja Linda Zūdiņa vairākus gadus bija novada pašvaldības izpilddirektore. “Daudz kas mainījies. Esmu pieradusi strādāt komandā, kad blakus cilvēki, kam paprasīt padomu, konsultēties. Nav jau tā, ka pašvaldībā tādu nav, bet katrs aizņemts ar saviem darbiem, turklāt viņš jau nezina situāciju Raunā. Jāizlasa daudz dokumentu, lai visu izdarītu, kā nākas. Jūtams jurista trūkums, tāds speciālists varētu palīdzēt. Vēl grūti saprast, kas ir svarīgākais,” saka Raunas pagasta pārvaldniece un piebilst, ka viņas atbildībā ir ne tikai pagasta saimnieciskie jautājumi, arī iesāktie projekti, ar būvniecību saistītie jautājumi.

Drustu pagastā līdz šim nebija savas pārvaldes. Pārvaldes vadītāja Elīna Judina atzīst, ka viņai dažbrīd ir pat vieglāk nekā kolēģei, kurai iepriekšējā pieredze jāmaina. “Man ir tikai jaunais, jāsāk no nulles, ar mapīšu iekārtošanu, ar pagasta attīstības redzējumu,” saka E.Judina, atzīstot, ka vēl jāapgūst dokumentu aprites kārtība, jo dažkārt tas nenotiek tik ātri, kā gribētos.

L.Zūdiņa pastāsta, ja pārvaldē saņemts iesniegums, uz kuru tajā var sagatavot atbildi, to arī dara. “Ir, protams, jautājumi, kuru risināšanā jāiesaistās kādai pašvaldības nodaļai vai pārvaldei. Sistēmai ir jāiestrādājas, tad būs skaidrs,” skaidro E.Zurģe.

Pagastu pārvalžu vadītājiem patlaban visvairāk laika prasa nākamā gada budžeta veidošana. “Novada pašvaldībā to darījām visi kopā, iesaistījās deputāti, speciālisti. Tagad visa saimnieciskā joma ir pārvaldes ziņā: ēku apsaimniekošana, zāles pļaušana, sniega tīrīšana, dūmvadu tīrīšana, apkures katlu remonts un vēl daudz cita. Un viss jāparedz. Protams, darbinieki plāno. Galvenais kaut ko neaizmirst, kaut ko svarīgu nenovērtēt kā nebūtisku, jo tas var skart daudzus. Bez dzeramā ūdens pašvaldības iestādēs iztiksim, bet bez granuļām bērnu dārza apkurei ne,” stāsta L.Zūdiņa.

Pašvaldības struktūra uzzīmēta. Tā jāiedzīvina

E.Judina uzsver, ka drustēnieši ir aktīvi, daudzi zvana, satiekot izsaka priekšlikumus, kas pagastā būtu jā dara. “Lapiņas ar ieteikumiem krājas, ir darbi, kas jāizdara nākamgad, kas nākotnē, tiek lēsts, cik kas varētu izmaksāt. Ar speciālistiem apzinām, kas pagastā nepieciešams, lai saimniekotu. Raunas novadā daudzi darbi bija centralizēti. Piemēram, ceļmalu applaušana. Tagad pašiem jāgādā tehnika, un tas būs jā dara. Pirmais gads būs testēšana, ko un kā darīt, ko varam paveikt,” saka Drustu pagasta pārvaldniece.

Novada pašvaldības budžetā Drustu pagasta pārvalde plāno pamatskolas pamatu hidroizolācijas atjaunošanu. Veicamo darbu apjoms apzināts, aplēsts, cik tas izmaksās. Brīvdabas estrādes skatuvei būtu jāmaina jumts. “Ir pabeigta Skolas ielas apgaismojuma ierīkošana, uzstādītas 22 laternas. Pavasarī sakārtos ielas segumu. Ir projekts Līvānu ciemata un centra ielu apgaismojuma ierīkošanai,” stāsta E.Judina un piebilst, ka iedzīvotāji arī ieteikuši, ka vajag paplašināt pludmali, un jau gadiem tiek saņņemts, ka cauri Drustiem ceļš būtu apgaismots.

L.Zūdiņa vērtē, ka pēdējos gados ļoti daudz izdarīts, bet vajadzību aizvien ir daudz, piemēram, šķeldas glabātavai jāmaina jumts. “Domājam par projektiem. Raunas pamatskolā iecerēti energoefektivitātes uzlabošanas darbi, decembrī skolā pabeigs ventilācijas sistēmu izbūvi. Šiem darbiem saņemam valsts dotāciju 84 tūkstošus eiro.

Iecerēts turpināt pilsdrupu konservāciju, piesaistot starptautiskā projekta finansējumu. Līdz janvārim jāiesniedz projekta pieteikums Kohēzijas fonda finansējumam, lai īstenotu Staburaga apsaimniekošanas plānu. Ir jāatjauno kāpnes, gribētos ierīkot apgaismojumu,” dažas ieceres atklāj L.Zūdiņa. E.Zurģe pastāsta, ka turpmāk par nelieliem projektiem atbildība būs pagastu pārvaldēm, bet lielie būs pašvaldības Attīstības nodaļas ziņā. “Ir jāizveido sistēma, lai plānošanas procesā katrs zina, līdz kādām detaļām ir atbildīgs,” teic izpilddirektora vietniece.

Trūkst darbinieku

Ir pašvaldības funkcijas, kuras Smiltenes novadā centralizē, piemēram, grāmatvedību, nekustamā īpašumu nodaļu, sociālo dienestu. “Darbinieki strādā pagastos un pilsētās, bet ir viena nodaļa. Tehnoloģiju laikā nav problēmu ar saziņu, visiem nav jāstrādā vienā vietā. Darbiniekiem tas ir izaicinājums, jāiemācās strādāt citādi. Savu reizi psiholoģiski kaut kas aizķeras. Tā nu pārmaiņas ir gan tiem, kurus pievienoja, gan tiem, kuriem pievienoja. Jaunā pārval-

des struktūras veidošana vēl notiek, domājam, kā labāk. Bija paredzēts vienā nodaļā apvienot sportu, kultūru, mūzizglītību, bet tomēr būs sporta pārvalde, kultūras un tūrisma pārvalde, un mūzizglītība būs izglītības pārvaldes pārziņā,” pastāsta E.Zurģe.

Smiltenes novada domes mājaslapā, tāpat kā daudzās citās Latvijā, piedāvāto vakancu saraksts ir garš. E.Zurģe uzsver, ka patlaban situācija ir saspringta. “Notiek darbinieku pārbīdes. Pārmaiņas dažus pamudināja aiziet no darba pašvaldībā, cits ieņēmu jaunu amatu pašvaldībā, viņu vietā jāmeklē citi. Štatu samazināšanas gan nebūs, jo ir daudz brīvu vakancu. Tiem, kuri strādā, jā dara arī trūkstošo darbinieku pienākumi, un slodzes ir lielas. Vēl pārmaiņu nezina, mainījušies darba pienākumi. Cilvēki izdeg, tāpēc aiziet,” situāciju raksturo E.Zurģe.

Smiltenes novada Sociālajā dienestā patlaban ir puse darbinieku. Aiziešanas iemesli dažādi - izdegšana, vakcinācija, alga. Raunā izveidojusies situācija, ka nav neviena sociālā darbinieka, divas darbinieces no darba aizgāja, vienai slimības dēļ ir darba nespēja. Aprūpētāji gan pilda pienākumus. “Tas arī rada spriedzi dienestā, jo pakalpojums ir jāsniedz,” uzsver izpilddirektora vietniece.

Aizvien vakances tiek izsludinātas juridiskajā dienestā. “Konkursos speciālisti nepiesakās, pat neviens. Bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieku aizvien meklējam. Tas atalgojums, ko piedāvā pašvaldība, un kvalifikācijas prasības rada situāciju, ka uz bāriņtiesas amatiem nepiesakās. Varam rēķināties, ka komandā varam dabūt jaunu censoni, kurš tikko ieguvis izglītību un gatavs mācīties praksē,” stāsta E.Zurģe.

Algas un pabalsti lielāki

Smiltenes novada pašvaldības budžets nākamgad ir par pusmiljonu eiro lielāks nekā šogad Smiltenes, Apes un Raunas nova-

dēm kopā. “Algu celšana ir nosaukta kā viena no prioritātēm, kādas tās būs, vēl diskutējam. Iespējas jāsalīdzina ar trim dažādu bijušo novadu darbinieku algām. Pārvalžu vadītājiem algas ir noteiktas. Apes un Raunas pārvaldēs - viena likme, pārējām - cita, tāpat algas jāsakārto citās iestādēs un institūcijās. Pašvaldības iestādēs, kapitālsabiedrībās un struktūrvienībās kopā strādā 1241 darbinieks,” teic E.Zurģe.

Deputāti jau pieņēmuši lēmumu, ka nākamā gada budžetā visā novadā pabalsti būs vienādi. Tie vēl jāapstiprina ministrijai. Smiltenes novadā savulaik pabalsti bija lielāki nekā Apes un Raunas novadā. Raunas un Drustu pagastā tie būs lielāki nekā līdz šim.

Robežzīmju vēl nav, ceļi jāuztur

Braucot uz Raunas un Drustu pagastiem, aizvien ceļmalā ir robežzīme, kas vēsta, ka atrodamies Raunas novadā. Valsts novadu pašvaldībām piešķir finansējumu jaunu robežzīmju izgatavošanai un uzstādīšanai.

“Valsts standarts nosaka, ka uz novadu robežzīmēm jābūt ne tikai novada nosaukumam, bet arī ģerbonim. Zīmes, kas neatbilst standartam, būs jānoņem. Var jau izgatavot zīmes, bet tā būs izšķērdēta nauda, jo drīz zīmes tāpat būs jāmaina,” saka izpilddirektora vietniece. Tā kā Smiltenes novada ģerbonis vēl tikai top, pašvaldībā, apspriežoties ar “Latvijas Valsts ceļu” speciālistiem, rasts risinājums - tiks izgatavotas robežzīmes ar uzrakstu “Smiltenes novads”, un tajās atstāta vieta, kur vēlāk varēs iestrādāt ģerboni. “Tehniski tas ir izdarāms, un nebūs jāuzstāda pagaidu robežzīmes,” paskaidro E.Zurģe.

E.Judina un L.Zurģe uzsver, ka iedzīvotājiem, runājot par pagastu attīstību, ir tikai viena prioritāte - ceļi. “Pirms pāris nedēļām Raunas pagastā greiderēja ceļus, tagad izskatās, ka nekas nav darīts,” teic L.Zūdiņa. Izpilddirektora vietnie-

ce pastāsta, ka jaunajā sarakstā par ceļiem, kurus valsts vēlas nodot novadam, ir 235 kilometri.

“Dotācijā neiznāk tūkstošus eiro par kilometru, bet piecus gadus vēl piešķirs 1,5 tūkstošus par katru kilometru. Argumentācija vienkārša - ceļš ir vistuvāk pašvaldībai, tā vislabāk zina, kā to vajag uzturēt. Ko dod zināšanas, ja nav naudas? Ko var izdarīt 13 kilometru ceļam, ja piecos gados papildus saņemsim ap simts tūkstošus eiro? Viens no ceļiem, ko valsts grib nodot pašvaldībai, ir Cimza - Lisa. Ja uz Rozēm vēl pēdējā laikā ir izcirsti krūmi, tad Drustus Mīlakšu ceļam gadu desmitus nav nekas darīts,” viedokli pauž E.Zurģe, bet L.Zūdiņa piebilst, ka pagastā nevar atļauties pārbūvēt trīs kilometrus gadā.

Apspriedis nākotni

Top Smiltenes novada attīstības stratēģija. “Tā kā apspriešana klātienē nevar notikt, izraudzīts laiks gan dienas vidū, gan pēc darba, lai ikviens var pieslēgties un piedalīties. Attīstības stratēģija tika izstrādāta jau pavasarī. Nozaru grupas tikās, tad stratēģijas izstrādātājs apkopoja viedokļus, deputāti puda ieteikumus, izteica vērtējumu. Tika savākti ļoti daudz dati, informācijas,” pastāsta L.Zūdiņa, bet E.Zurģe uzsver, ka patlaban ir ļoti svarīgi izvērtēt investīciju plānu.

“Novadā viss notiek. Ir problēmas, tās risinām. Iespējams, kāds pat nav pamanījis, ka tagad adresē jā raksta Smiltenes, nevis Raunas novads,” saka Raunas pagasta pārvaldniece L.Zūdiņa. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

